

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Maritxu Lauzirika Igartua

*Amorebieta-
Etxano, Bizkaia
(1937)*

Aurkibidea

Biografia

Etxanoko eliza ondoko alkatearen etxean jaio zen Maritxu. Gurasoak ere Etxanokoak zituen, ama Muniketa auzokoa. 3 nebarrebatatik gazteena eta neska bakarra izan zen. Eskolara gutxi joan zen, eta gerora hainbat tokitan aritu zen neskame lanetan; baina, batez ere, Bilbon pasa zituen 25 urteak aipatzen ditu. Azken urteetan egoitza ugaritan bizi izan da. Elkarrizketa egin zitzaionean Busturiko Arroategi egoitzan zegoen.

Zintak

AMO-119

- **Proiektua:** Zornotzako ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiolea, Nerea
- **Data:** 2012-01-19
- **Iraupena:** 47 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Goiria Mendiolea, Nerea
- **Transkribatzailea(k):** Goiria Mendiolea, Nerea

Pasarteak

1. Neskame Bilbora eta Negurira

- **Erref:** AMO-119/008
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:08:32. **Bukatu:** 00:10:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

Eskolatik irten eta neskame joan zen Bilbora. Sukaldeko lanetan aritu zen. Ez du gogoan dirurik irabazi zuen edo ez. Gero Negurira (Getxo) joan zen eta han hogeita hamar ogerlekoko jornaia zuen. 25 urtez egon zen azkenengo etxean.

2. Neskame zegoela gose

- **Erref:** AMO-119/010
- **Iraupena:** 0:00:53. **Hasi:** 00:11:26. **Bukatu:** 00:12:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

Negurin (Getxo) neskame zegoela, nahiz eta aberatsen etxean egon, gosea pasatzen zuen eta hilabete baino ez zuen iraun. Hurrengo etxean 25 urtez egon zen.

3. Arrosariora ez joatearen ondorioak

- **Erref:** AMO-119/013
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:16:35. **Bukatu:** 00:18:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Domekan arrosariora ez joateak zigor handia zekarren. Elizako fruta-arboletatik fruta ostearren ere zigorra jasotzen zuen.

4. Emandako arropekin

- **Erref:** AMO-119/016
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 00:20:08. **Bukatu:** 00:22:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu

Laburpena:

Neskame egondako etxekeok ematen zizkien arropak beraien etxekoei. Amak trentzak egiten zizkion.

5. 'Maritxu nora zoaz?' abestia

- **Erref:** AMO-119/024
- **Iraupena:** 0:00:35. **Hasi:** 00:34:44. **Bukatu:** 00:35:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak

Laburpena:

<p>'Maritxu nora zoaz?' abestia abesten du.</p>

6. 'Begoñako Andra Mari' abestia

- **Erref:** AMO-119/026
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 00:35:42. **Bukatu:** 00:37:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak

Laburpena:

<p>'Begoñako Andra Mari' abestia abesten du.</p>

Transkripzioa

Begoñako Andra Mari

Bizkaiko zaindari.

Zure seme maitalea

zugana kantari.

Begoñako Andra Mari

Bizkaiko zaindari.

Zure seme maitalea

zugana kantari.

Itsas gizon siñesdunak

zukan dabe kabi

artzain gaixo menditarrak

zuek haren begi.

Lugin eta langilleak

zuri otolari.

Aberatsak ta txiroak

zaituela garbi.

Ama maite bihotzeko

bigun eta garbi.

Bizkaiko seme-alabak

hartu ta zain beti.

Ama maite bihotzeko

bigun eta garbi.

Bizkaiko seme-alabak

hartu ta zain beti.

Begoñako Andra Mari

Bizkaiko zaindari.

Zure seme maitalea

zugana kantari.

7. 'Abendu Santu honetan' abestia

- **Erref:** AMO-119/028
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:37:48. **Bukatu:** 00:39:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak
- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak

Laburpena:

<p>'Abendu Santu honetan' abestia kantatzen du. Bere aita eta neba etxerik etxe joaten ziren abesti hori abesten. Gabonetan eta Santa Agedatan gizonezkoak baino ez ziren aritzen abesten.</p>

Transkripzioa

- Aittek kantetan zan moduen honek diez:

Abendu santu honetan,
jesusen jaiotzian,
kontentu handiz dabiz
guztion poz gaitian.
Maria y Jose
Jesus, Maria y Jose.

Belengo portalian,
han estalpe batian
jaio da Jesus ume,
ganadu artian.
Maria y Jose
Jesus, Maria y Jose.

Astoa arrantzia,
ididzek arnasia
halan berotzen dabe
jaio dan infantia.
Maria y Jose
Jesus, Maria y Jose.

"Las tres canciones". Hori joaten zan gure aitte eurretik beste hiru-lau euzokogaz eta nire Jose nebiaz soiñue jotzen zauen, filarmonikia. Eta haixeaz joaten zien. Etxe batien emoten otsien ogidxe, beste baten txorixo bi, beste baten ogi zati bet eta gero abade-etxien Erregen egunien edo emoten otsien afari-meridxendie eitten otsien.

- Eta gizonezkoak bakarrik joaten zien?

- Bai, gizonezkoak bakarrik.

- Andrazkorik ez?

- Gure etxien ez. Etxanon, ez, "solamente" gizonak. Eta Santa Agedetan be gizonak, bai.

8. 'San Juan portaletaña' abestia

- **Erref:** AMO-119/029
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:39:10. **Bukatu:** 00:40:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » San Juan
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak

Laburpena:

<p>San Juanetan galtzua hartu eta solorik solo bere amak abesten duen abestia abesten du. 'San Juan portaletaña'</p>

Transkripzioa

- San Juanetan be kantetan zan?
- Bai, 'San Juan de la Portaletaña'. Gure amak bueno... Hartun holango lehen garidzek zertzen zienien, galtzue ganaueri emoteko, gero txorta bat hartu sabaidxen, alkatien etxien, eta hareri sue emonda [...] zan solorik solo eta kanpaiek jotzen elizan ta. "Han gure Julia hasi de kantetan San

Juanak kantetan".

San Juan de la portaleñata
zapatu arratsaldian,
San Juan de Portaletaña
zapatu arratsaldian,
hamalau atso tronpeta joten
motroillo baten gañian.
Urra, urra, urra, San Juanetan
eperrak dagoz hor ifar haizetan
Guuuu, guuu, guuuuu
San Juanetara goaz gu.
Guuuu, guuu, guuuuu
San Juanetik gatoz gu.

9. 'San Juan bagilian'

- **Erref:** AMO-119/031
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:40:34. **Bukatu:** 00:41:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » San Juan

Laburpena:

<p>Bere ama San Juanetan solorik solo joaten zen galtzu-eskuta eskuetan zuela.</p>

Transkripzioa

- Gure amak holantxik. Eta kantetan joaten zan solorik solo hareri ezkutueri sue emon-ta.

San Juan bagillian,
zapoak eta sugiek ondo erre,
artoak eta garidxe ondo gorde,
San Juan, San Juan!

Han ibiltzen zan solotik, solo guztidxetatik bueltan gure ama.

- Bai, hori San Juan bagillian...
 - San Juan bagillian, bai.
 - Hori beste kanta bat da.
 - Bai, San Juan bagillian be hori holan da.
- San Juan, San Juan bagillian,
zapoak eta sugiek ondo erre,
artoak eta garidxe ondo gorde,
San Juan, San Juan!
- Jain handidxe eitten zan?
 - Han ermitte bat dau. Atzetik jeusten dau, baia oin atzera arreglau [...].

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-04-11

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com